

P
A
I
K
K
A
T
I
E
D
O
N
E
R
I
K
O
I
S
L
E
H
T
I

PAIKKATIEDEON SITTI

TILAA OMASI
OSOITTEESSA
[www.paikkatietoikkuna.fi/
web/guest/positio-lehti](http://www.paikkatietoikkuna.fi/web/guest/positio-lehti)

TAI SOITA
P. 040 801 7712

SATTUMUKSIA

GEODEETTI ON HIENO TITTELI eikä sille ole suomenkielistä vastinetta. Suomen "vanhalle" kansalle se on kuitenkin vieras sanana ja käsitteenä ja sen vuoksi siitä käytetään vapaamielisiä vastikkeita, joista yleisin ja vanhin lienee keoloki. Vanhassa Viipurissa ennen sotia keksittiin **Kaarle (Karko) August Jylhälle** synonyymi kaupungin idiotti, jota sitten on käytetty muistakin geodeeteista. Tässäkin on Suomen kansan mielestä vielä parantamisen varaa. Muuan vanhempi naishenkilö oli Kajaanissa etsinyt geodeetti **Heikkistä** ja kysellyt: "Missä mahtanoo olla kaupunkin kynekolooki Heikkinen?"

Vieläkö on varaa parantaa, kysyy tämän jutun vuonna 1947 keksinyt ja kertonut.

YKSITTÄISESSÄ noin vuosina 1910–1912 maanmittariyhdistyksen kokouksessa kehui nuori varamaanmittari ja filosofian maisteri **Bernhard Aarnio**, myöhemmin professori, teodoliittia maanmittausvälineenä kertoen, kuinka hän jakorajain selvityksessä teodoliitin avulla oli päässyt niin suureen tarkkuuteen, että jakoraja meni vain 10 cm vikaan. Silloin nousi Maanmittaushallituksen jo vanhempi insinööri **Onni W. Ollila** ylös ja kysyi: "Menikö se 10 cm vikaan maalla vai kartalla?"

ERÄÄSSÄ PAIKASSA mittarin apulainen **K. J. Alava** oli ottanut toimituspaikalla päämiehen asenteen. Kun sitten päämies, vaatimaton viran uuvuttama **E. Lassila** tuli toimituspaikalle, asettui hän vähemmän huomattulle paikalle tuvan penkille.

Emäntä sanoo: "Insnyörj on hyvä ja tulloo kahville!" Silloin tuli K. J. Alava. Emäntä edelleen: "Uskotutmiehet on hyvät ja tulevat kahville!" Uskotut miehet tulivat. Emäntä yli olkansa: "Ois teällä Lassilallekiil!"

(Lähteenä on ollut mm. vuoden 1947 *Suomen Maanmittariyhdistyksen* aikakauskirja)

– **Markku Markkula**

ERIKOISIA VAATIMUKSIA

Arviointitoimitukset on Maanmittauslaitoksessa koettu niin tärkeiksi, että niitä varten on perustettu oikein oma prosessi. Vaikka niissä on monesti kyse tärkeistä ja hankalistakin asioista, toimitusmiehet joutuvat välillä tutkimaan ja ratkaisemaan myös aika erikoisia korvausvaatimuksia.

Joskus 1980-luvulla käsiteltiin maantietoimitusta, minkä aiheena oli paitsi yleisen tien parantaminen niin myös sen osittainen siirtäminen. Toimituskokouksessa eräs maanomistaja ilmoitti, että hänen tilustensa kohdalla tie oli tullut niin lähelle, että aikaisemman saunan edessä istuskelun sijasta hän joutui vilvoittelemaan saunan lähialueella. Lisäksi hän kertoi, että samasta syystä hän ei enää voinut liikkella saunan lähialueella puolipukeisena tai peräti alastomana, kuten hänellä oli tapana aiemmin tehdä. Näistä heikennyksistä hän vaati korvausta huomattavan rahasumman.

Toimitusmiehet harkitsivat tehtyä vaatimusta ja verrattain syvällisen pohdiskelun jälkeen hylkäsivät sen, koska muutoksesta ei ollut aiheutunut vaatijalle taloudellista menetystä eikä normaalin sietämisvelvollisuuden ylittävää haittaa tai vahinkoa. Ratkaisusta ei valittu.

Huomattavasti myöhemmin ja reilusti tämän vuosituhatvuoden puolella Liikennevirasto oli hakenut erään rautatien tasoristeyksen poistamista. Normaalin käytännön mukaisesti toimituksessa hyväksyttiin poistovaatimus, koska sen mukainen toiminta selvästi edisti yleistä liikenneturvallisuutta. Päätöksen kuultuaan eräs tilallinen pyysi puheenvuoroa, minkä saatuaan myös hän esitti melkoisen korvausvaatimuksen. Perusteena oli se, että risteyksen poistaminen lisäsi oleellisesti lasten koulumatkaa. Kun tiedustelin, kuinka monta jälkeläistä kyseisellä noin 40-vuotiaalla miehellä oli, hän kertoi olevansa naimaton ja lapseton. Kun muillakaan toimituksen asianosaisilla ei ollut kouluikäisiä lapsia, tämäkin vaatimus hylättiin. Suurin vaikeus asian käsittelyssä taisi liittyä toimitusinsinöörin vakavana pysymiseen.

– **Vesa Walamies**

TUTUSTU TEKNIIKAN MUSEOON – ja sen maanmittausosastoon

Viikintie 1, 00560 Helsinki

Aukioloajat: ti–pe klo 9–17, la–su 11–17

Lipunmyynti: (09) 7288 440

Pääsymaksut: 6 €, lapset (7–17 v) 1 €, opiskelijat 2 €, eläkeläiset 5 €

Museoon pääsee busseilla 68 ja 71 Rautatien-
torilta sekä bussilla 74 Hakaniemestä.

Lisätietoja: www.tekniikanmuseo.fi